

**Eesti
Taimakasvatuse
Instituut**

Talirüps maheviljeluses, eelistused agrotehnoloogiale, ETKI katsetulemused

Lea Narits
kaunviljade ja õlikultuuride teadur
Lea.Narits@etki.ee

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

- Väga hästi sobivad keskmise lõimisega saviliiv- ja liivsavi-mullad
- Sobivad savikad mullad
- Keskmiselt sobivad põuatundlikud ja õhukesed ning liivmullad
- Ei sobi turvasmullad (ebarahuldav talvitumine)
- Mulla pH ei tohiks olla happeline, sobivaim pH üle 6,5
- Põllule ei tohiks tekkida veelompe, jääkiht hävitab taimed kiiresti

Sobivad eelviljad: põldhein, ristik, teraviljad

Mittesobivad eelviljad: liblikõielised seemneks, ristõielised

Talirüps sobivaks eelkultuuriks teraviljadele, kartulile

Künda kuu aega enne planeeritavat külvi

3...4 cm paksune pindmine mullakiht harida peeneks

Külvata 3...2 cm sügavusele

Kasutada sordipuhast, haigustekitajate vaba seemet

Optimaalne külviaeg 10...20 august

Rullimine läbi viia kohe peale külvi

VÄGA MÄRG MULD
KÜLVISÜGAVUS 2 cm

MÄRG MULD
KÜLVISÜGAVUS 2 cm

NORMAALSE
NISKUSEGA MULD
KÜLVISÜGAVUS 2 cm

MÄRG MULD
KÜLVISÜGAVUS 4 cm

KONTROLL
ALAMULD

KONTROLL

NORMAALSE
NIISKUSEGA MULD
KÜLVISÜGAVUS 2 cm

MARG MULD
KÜLVISÜGAVUS 4 cm

KONTROLL
AIAMULD
KÜLVISÜGAVUS 2 cm

KONTROLL

Kuivlaikus (*Alternaria brassicae*)

Taimehaigused:

Vertitsilloos (*Verticillium dahliae*)

Mustmädanik e fomoos (*Phoma lingam*)

Valgemädanik (*Sclerotinia sclerotiorum*)

Eriti otsekülvi puhul on ohuks nälkjad!

Maakirp ei ole ohtlik

Hiilamardikas – rüüste algab järjest varem, on mõningane oht hilisema kevade korral

Varre- ja kõdra-peitkärsakas

Kõdrasääsk – kahjustab ainult eelnevalt vigastatud kõtra

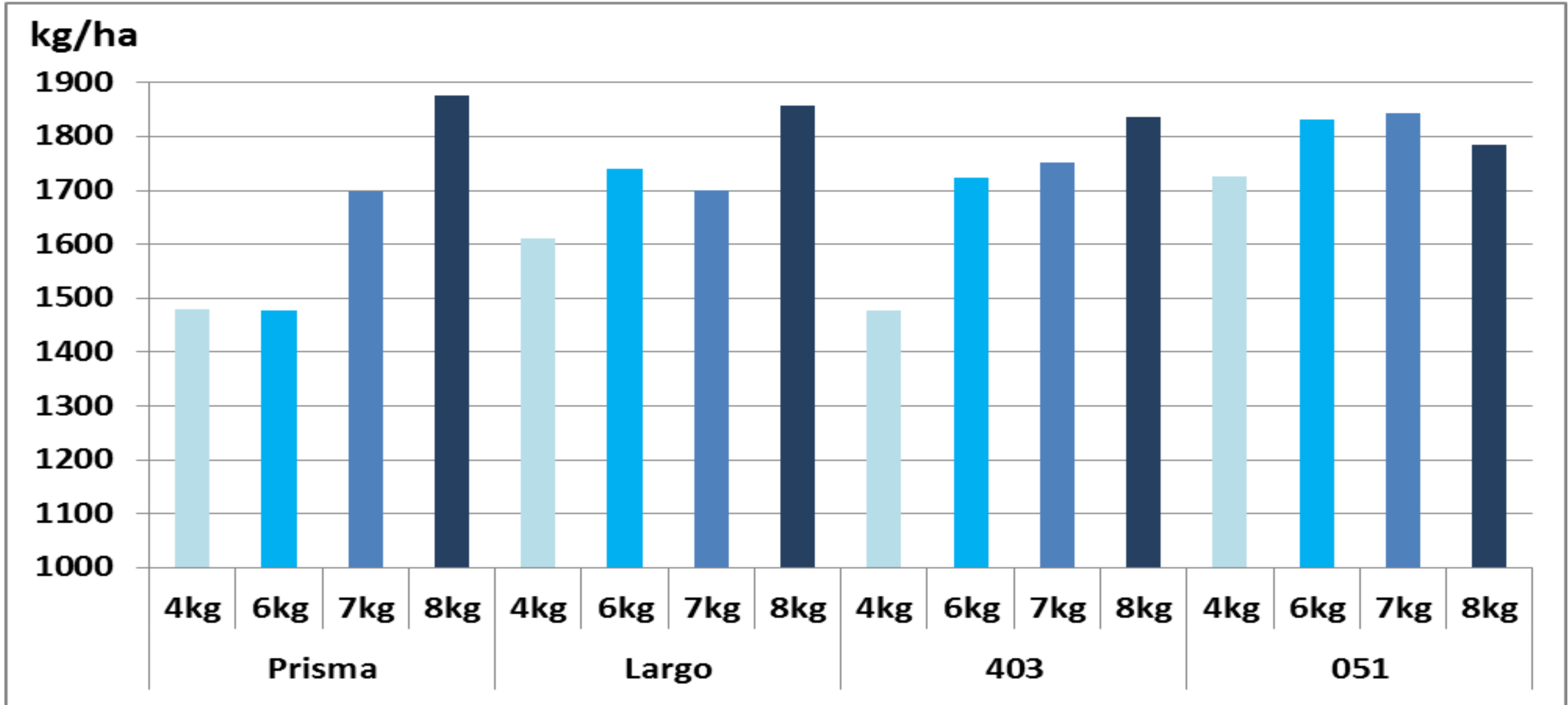

Talirüpsi leherosett kevadel

Agrotehnoloogiliste ja
sordivõrdluskatsete tulemusi ETKI
talirüpsi mahekatsetes

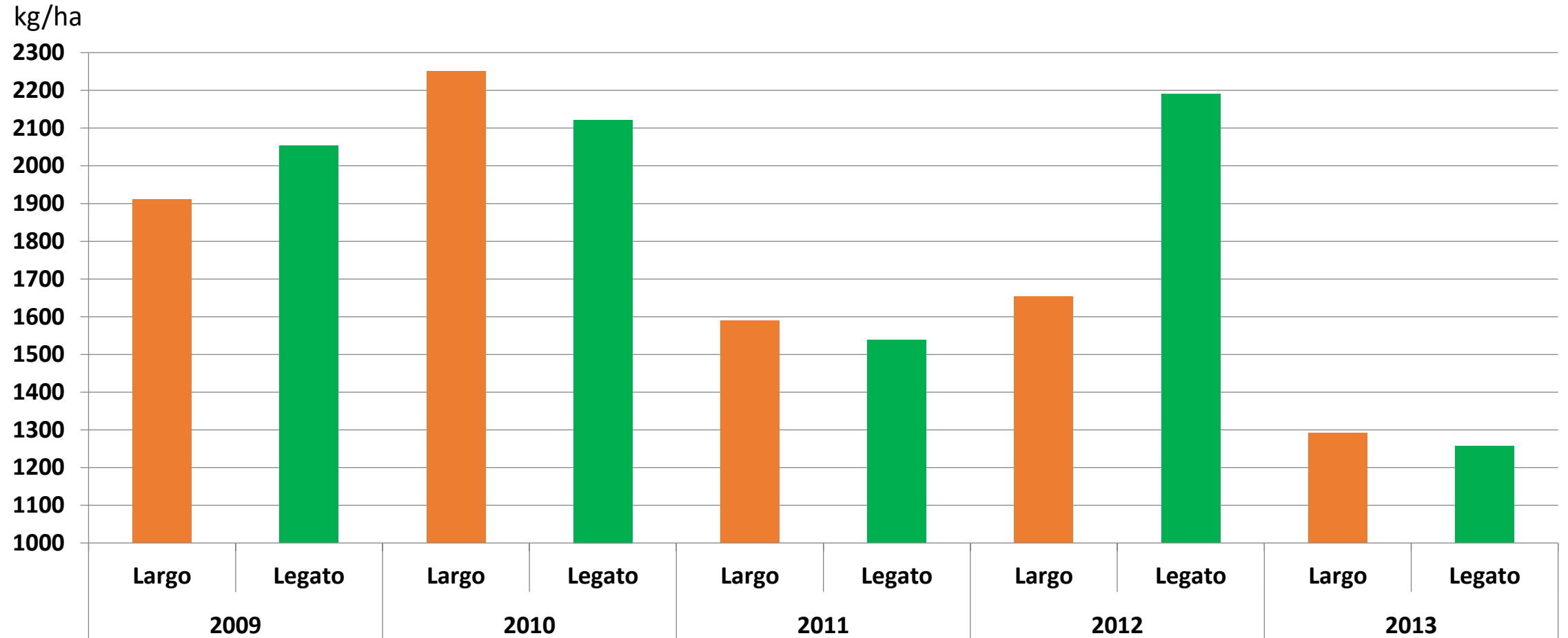
Talirüpside keskmised seemnesaagid (2009-2013 a) erinevate külvisenormide puhul mahekatses

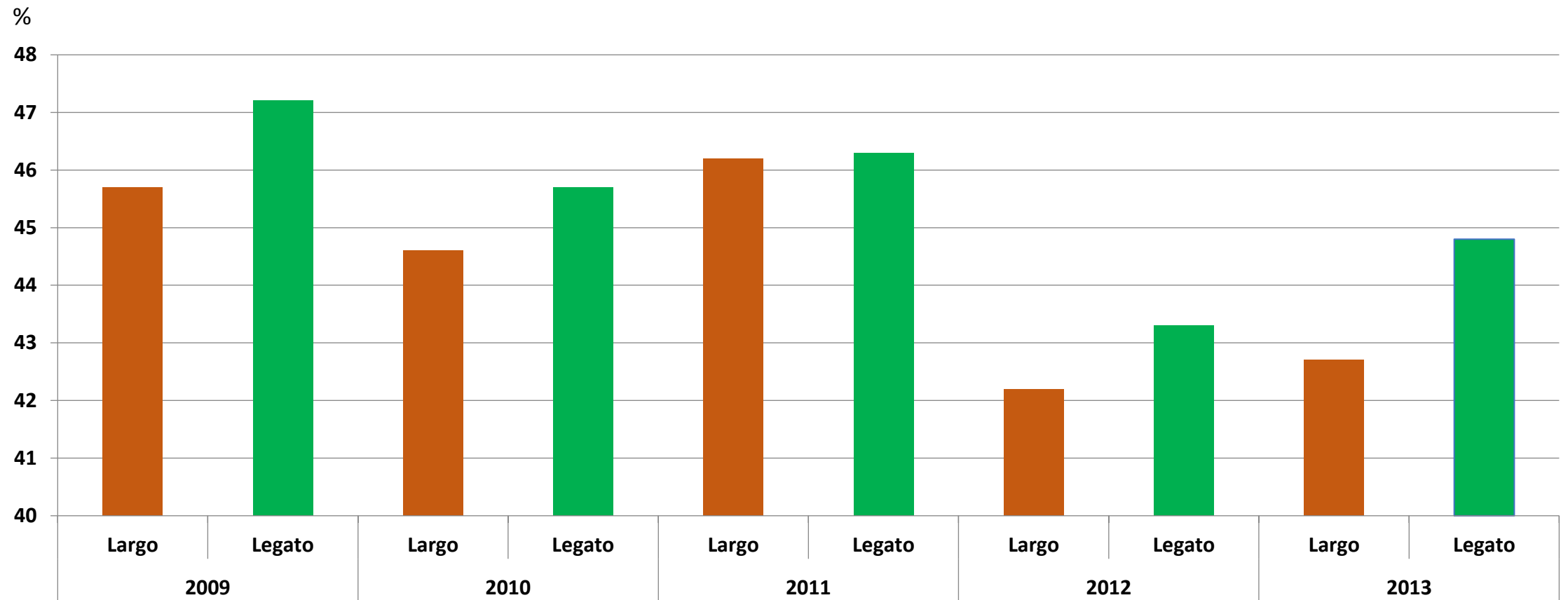
Katsete metoodika

- ✓ Eelvili: teise aasta punane ristik
- ✓ Mullaharimine: ristik hekseldatakse ja küntakse sisse kuu enne külvi, külvieelselt kultiveerimine 2x
- ✓ Külvisenorm: 6 kg/ha
- ✓ Külviaeg: 10-20 august
- ✓ Kolmes korduses, 5 m² lappidel
- ✓ Koristus – seemnete täisküpsuse staadium
- ✓ Saak kaalutud 1 g täpsusega, arvutatud keskmised
- ✓ Kvaliteedianalüüsid läbi viidud ETKI laboratooriumis FOSSNIR meetodiga (niiskuse, toorõli, toorproteiini, glükosinolaatide, klorofüllü, vabade rasvhapete sisaldus)
- ✓ Kõik andmed teisendatud seemnete niiskusesisaldusele 7,5%

Talirüpside keskmised seemnesaagid (2009-2013 a) ETKI mahekatses

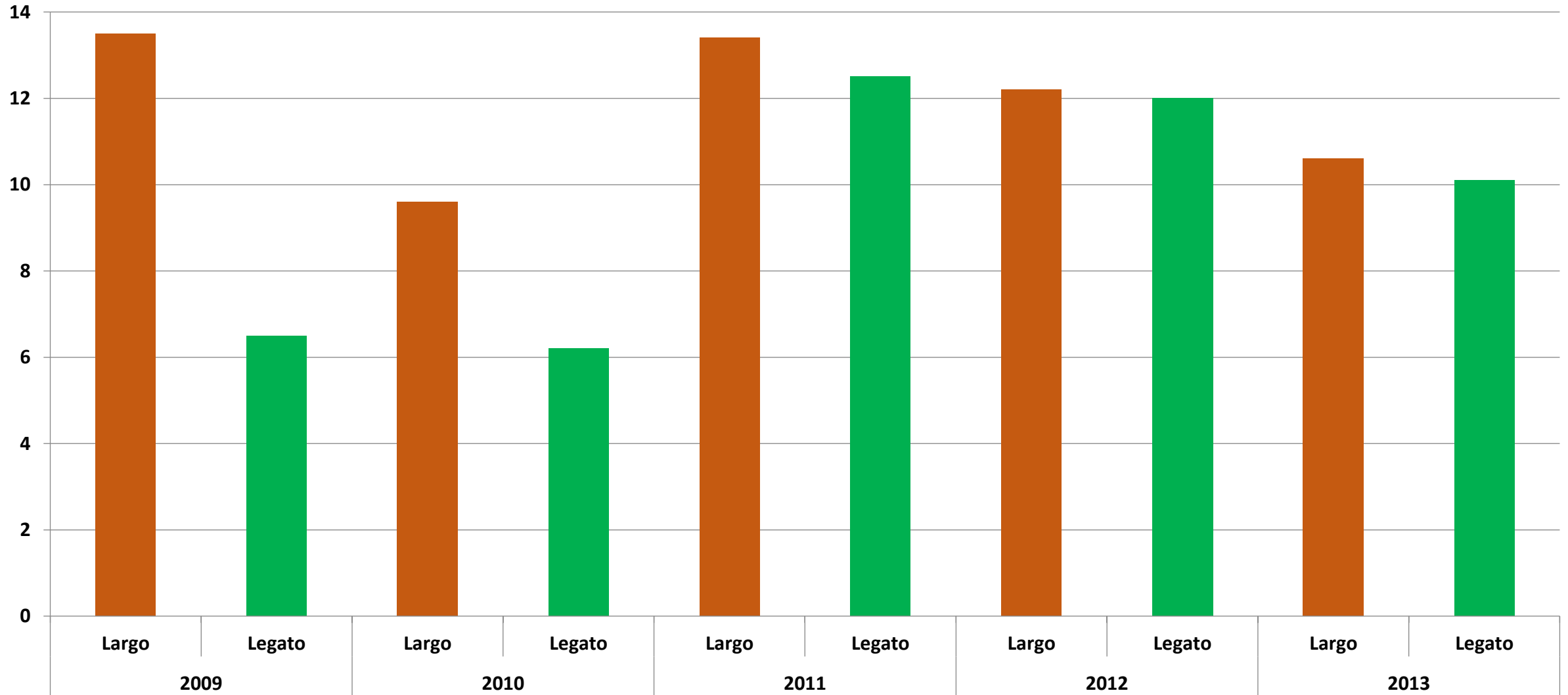

Talirüpside keskmised toorõlisisaldused (2009-2013 a) ETKI mahekatses

Talirüpside keskmised glükosinolaatide sisaldused (2009-2013 a) ETKI mahekatses

μmol/g

Biopreparaatide katsemetoodika ETKI mahekatses talirüpsil

Katseliikmed: talirüps 'Legato' ja aretis 403 ('Aita')

Lapi suurus 5 m², kolmes korduses

Külvisenorm 6 kg/ha, reavahe 12 cm, külvisügavus 2cm

Külviaeg: 22.08.2016 ja 15.08.2017

EM – 1 l/tonni seemne kohta

Raskila – 1,5 l/tonni seemne kohta

Albit – 1,5 l/tonni seemne kohta

Must Pärl – 75 kg/ha, külvi eel mulda

Bionur – külvieelselt seeme töödeldud 0,2%-se lahusega

külvieelselt mulda kivijahu – 600 kg/ha

pealtväetamised: sügisel leheroseti staadiumis (27.08.2016), 0,5 l/ha

kevadepäevade talvekahjustustest paranemiseks (23.04.2017), 2 l/ha

õiepungade moodustamise faas – 8.05.2017), 1 l/ha

viljumine – (16.06.2017), 1 l/ha

Kasutatud preparaatide lühiiseloostus

EM - efektiivsed mikroorganismid: fotosünteesivad ja piimahappe bakterid, pärmi ja fermenteerivad seened, aktinomütseedid

Raskila - orgaaniline kasvustimulaator, mikro- ja makroelemendid, kasvu- ja arenguformoonid fluviaal- ja aminohapped, phyto vitamiinid (hobusesõnnik)

Albit - bioloogilise päritoluga antistressant, fungitsiid, kasvuregulaator

Albit ei ole elus bakterite segu vaid biopolümeer, mis on valmistatud bakteritest.

Must Pärl - Kloorivaba kompleksväetis humiin- ja fulvohappe, lämmastiku, kaaliumiga, rikastatud väevli ja orgaaniliste ainetega.

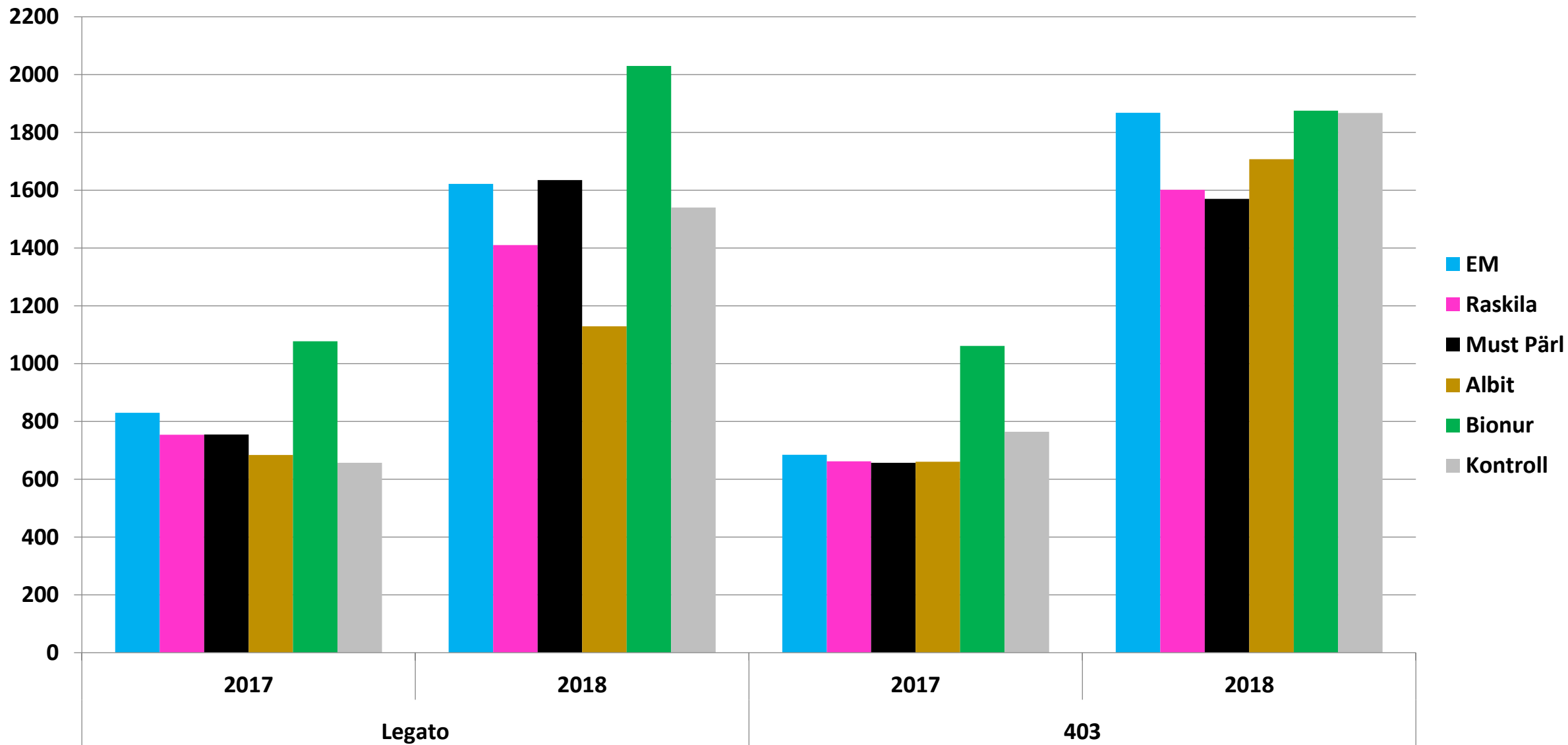
Bionur - biotoode, mis sisaldab regeneratiivseid baktereid, fermente, seeni, vetikaid, aktinomütseete ja paljusid teisi kasulikke kompleksmineraale, vitamiine, põhilisi aminohappeid ja fulvohappeid

rohkem kui 80 elementi, sealhulgas kulda, titaani, hõbedat ja räni

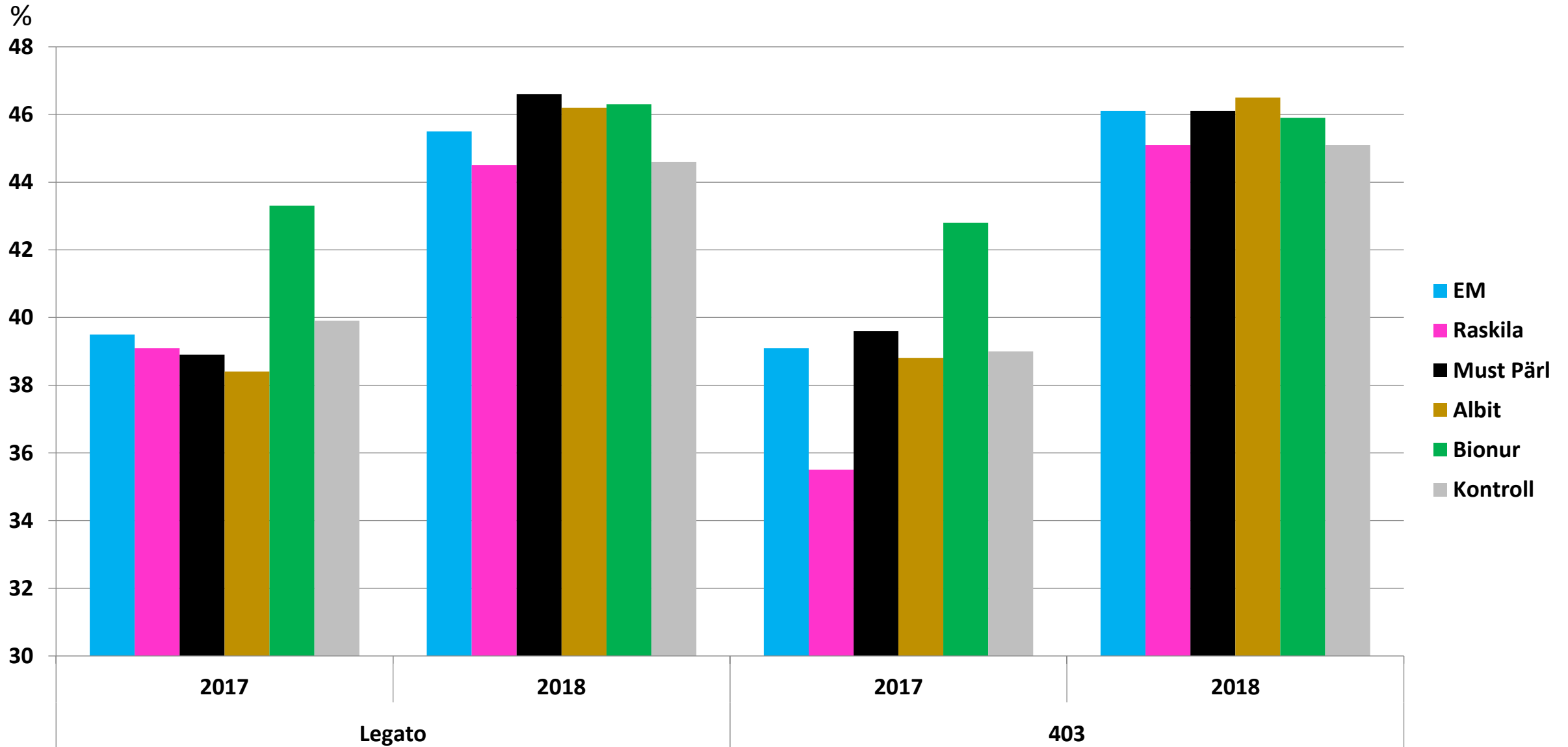
Tegu on tootega, mis toetab mulda toitainetega, mida teised väetised ei suuda pakkuda.

Talirüpside keskmised seemnesaagid (2017-2018 a) ETKI biopreparaatide mahekatses

kg/ha

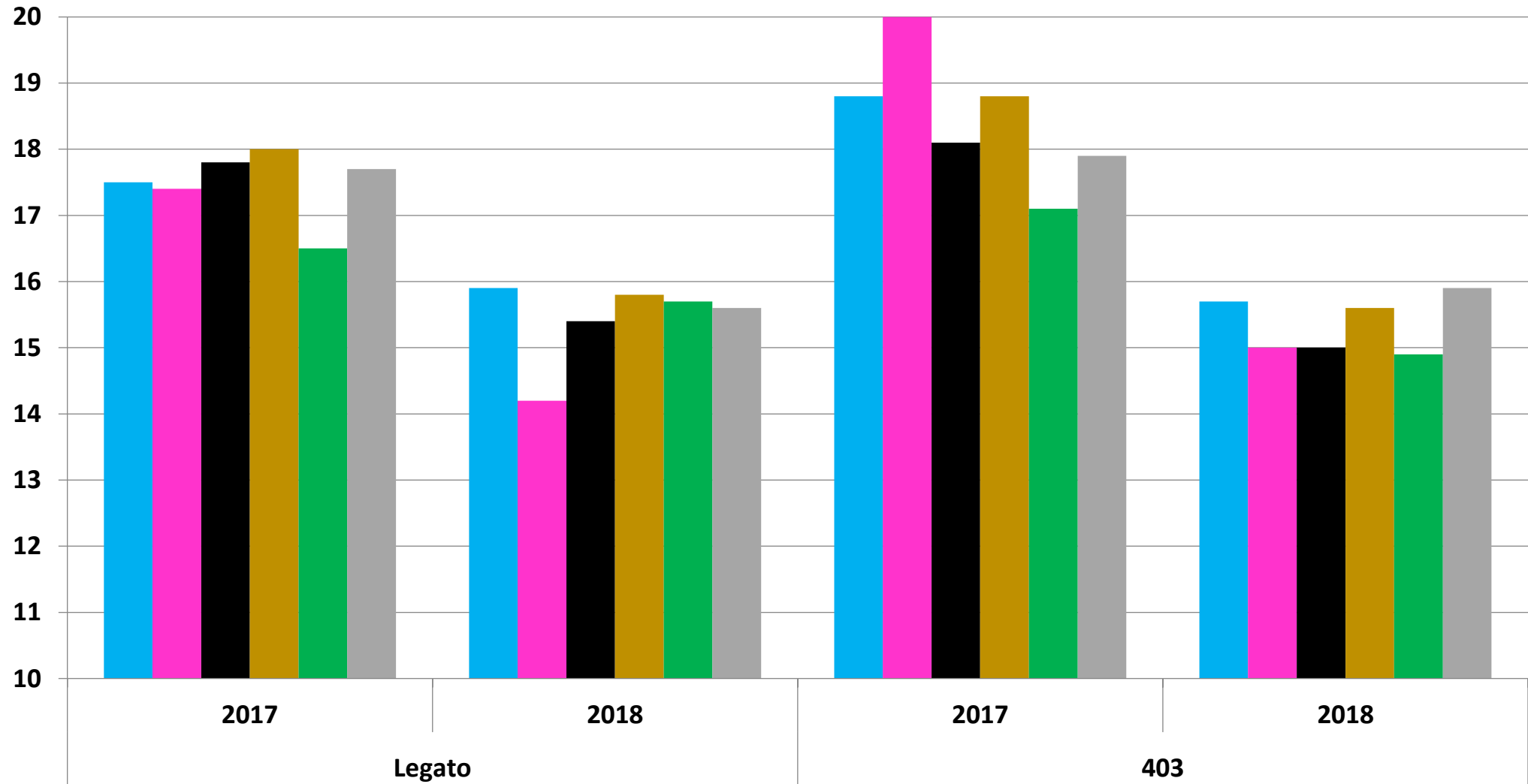

Talirüpside keskmised toorõlisisaldused (2017-2018 a) ETKI biopreparaatide mahekatses

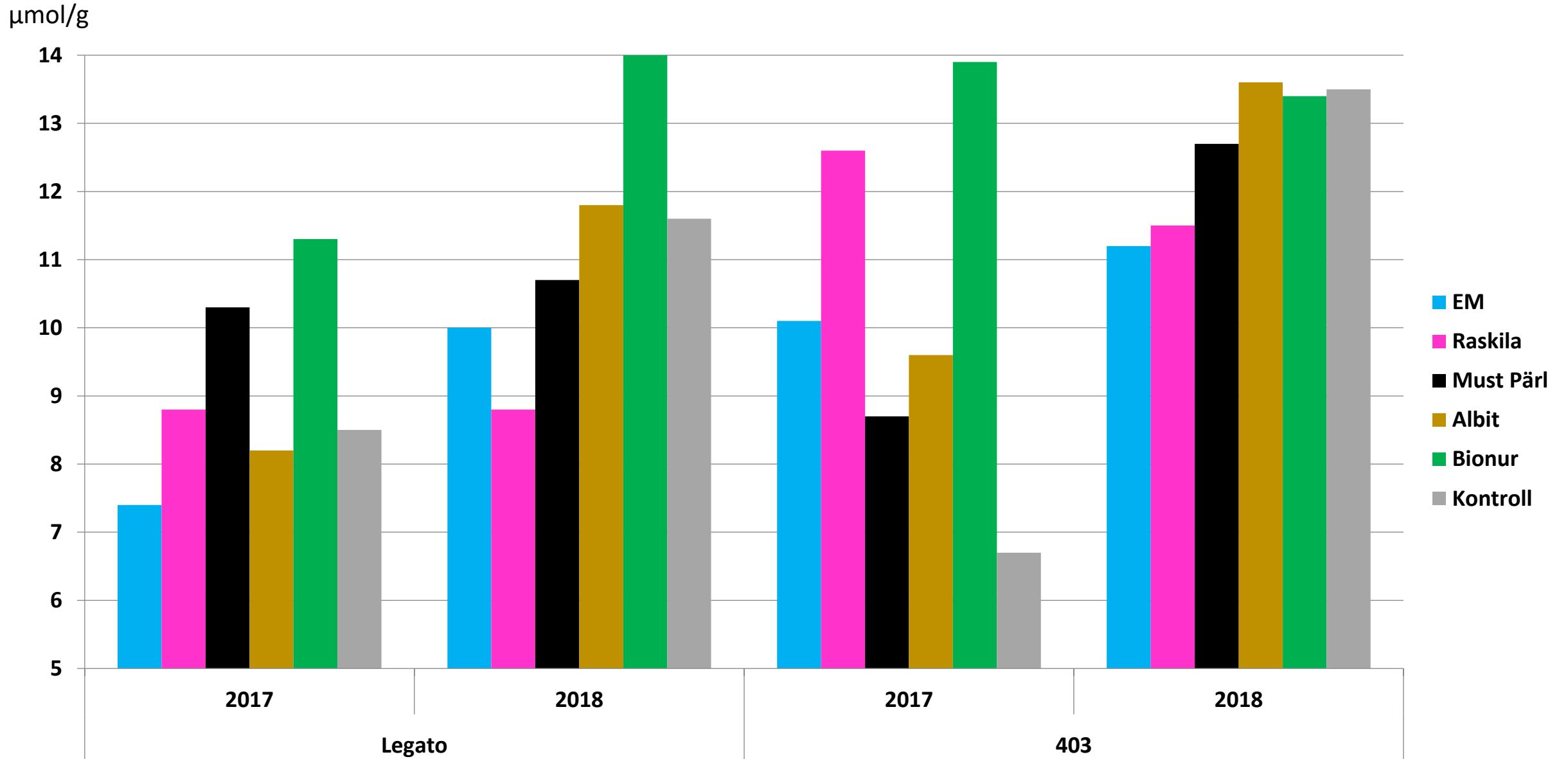
Talirüpside keskmised toorproteiinisisaldused (2017-2018 a) ETKI biopreparaatide mahekatses

%

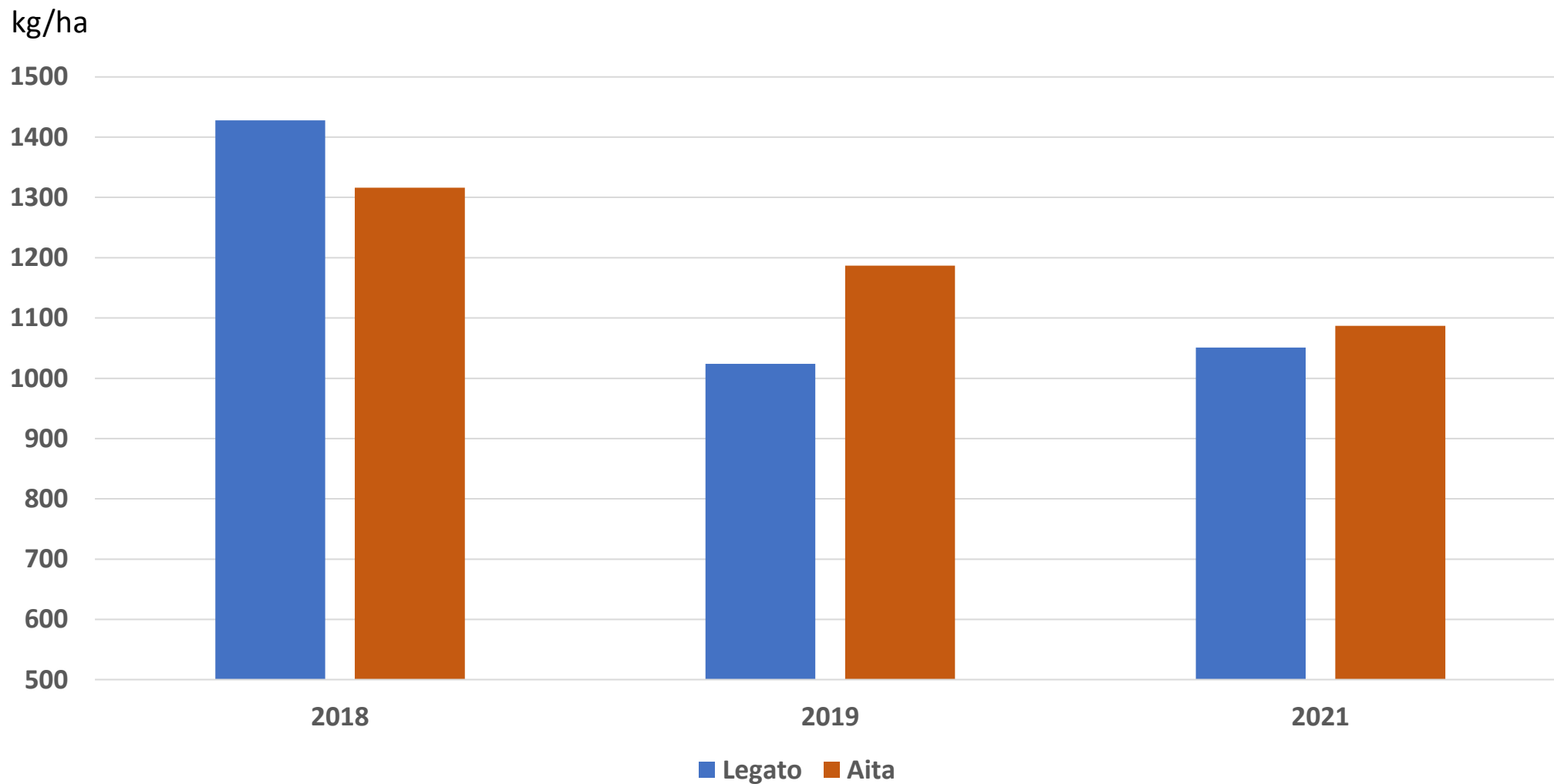

- EM
- Raskila
- Must Pärl
- Albit
- Bionur
- Kontroll

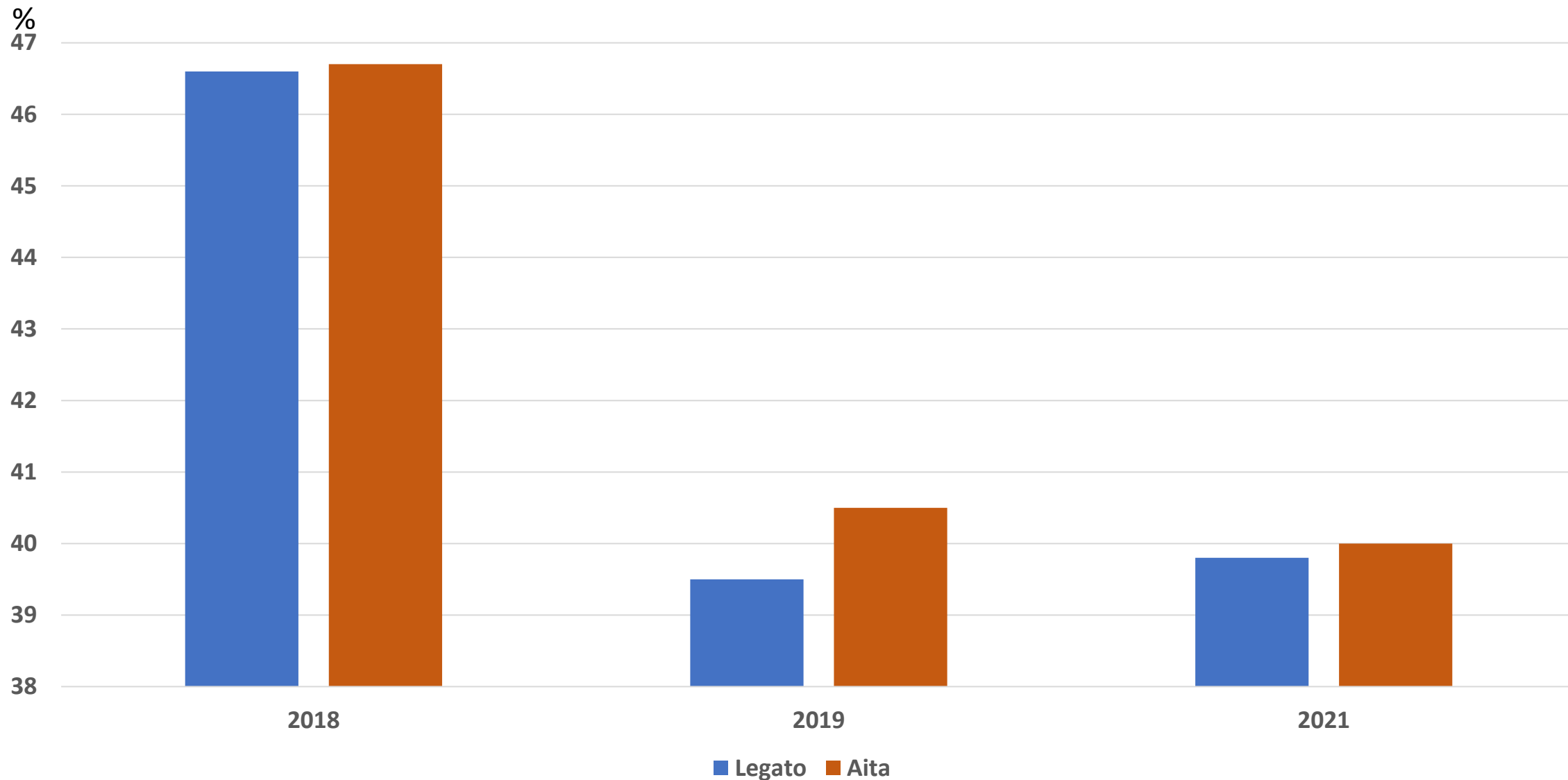
Talirüpside keskmised glükosinolaatide sisaldused (2017-2018 a) ETKI biopreparaatide mahekatses

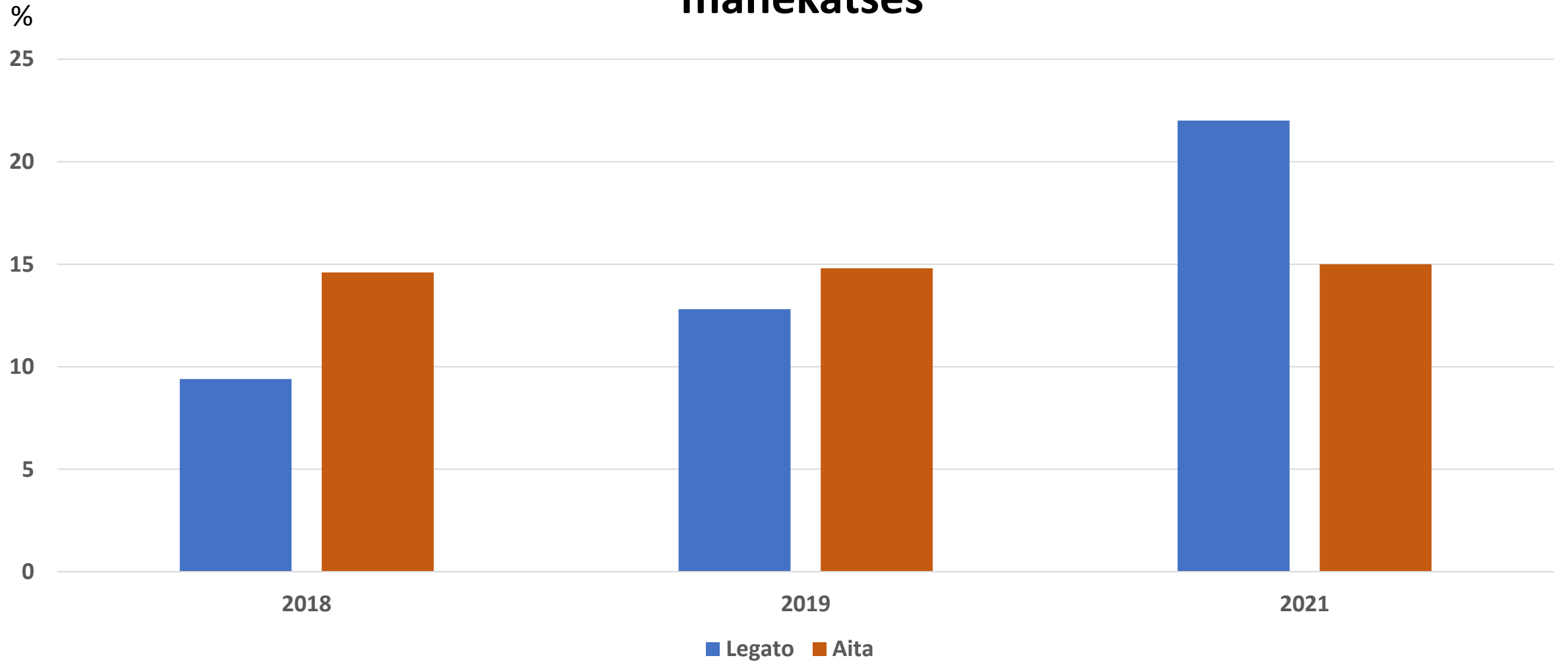
Talirüpside keskmised seemnesaagid (2018-2021 a) ETKI mahekatses

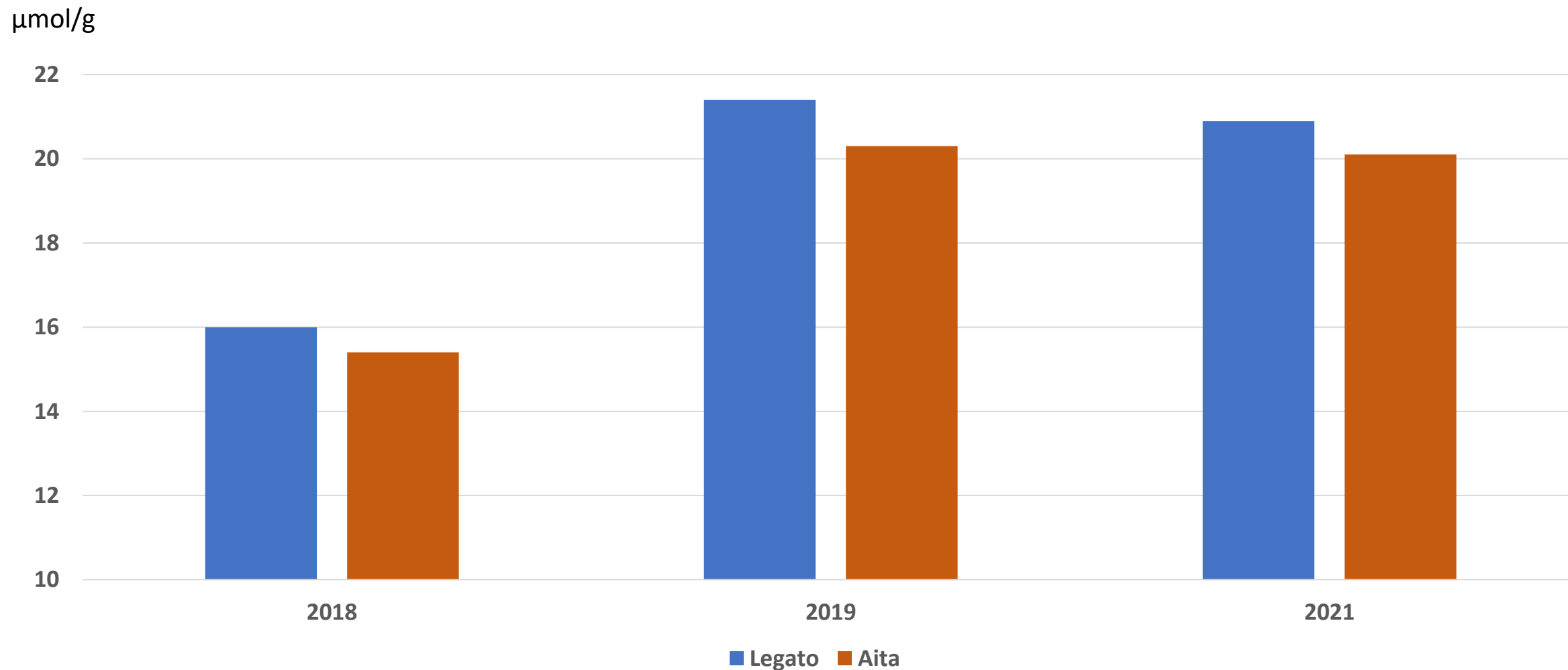
Talirüpside keskmised toorõlisisaldused (2018-2021 a) ETKI mahekatses

Talirüpside keskmised toorproteiinisisaldused (2018-2021 a) ETKI mahekatses

Talirüpside keskmised glükosinolaatide sisaldused (2018-2021 a) ETKI mahekatses

**TÄNAN
KUULAJAID!**